

Udskriftsdato: 13. december 2025

2009/1 BRB 160 (Gældende)

Beretning over Forslag til folketingsbeslutning om fuld dækning af udgifter i kommunerne til oprydning efter olieforurening fra olieretanker

Ministerium: Folketinget

Beretning

over

Forslag til folketingsbeslutning om fuld dækning af udgifter i kommunerne til oprydning efter olieforurening fra olietanke

[af Ida Auken (SF) m.fl.]

1. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 23. marts 2010 og var til 1. behandling den 13. april 2010. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Miljø- og Planlægningsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 3 møder.

2. Tilkendegivelse fra miljøministeren

Miljøministeren har over for udvalget tilkendegivet følgende:

Det blev ved 1. behandling af B 160 aftalt, at ministeren skulle gennemføre forhandlinger med oliebranchen for om muligt at opnå et forhandlingsresultat, som der kunne være flertal for. Der er blevet forhandlet følgende løsning:

- Forsikringsloftet øges fra den 1. januar 2011 fra 2 til 4 mio. kr. inkl. moms. Beløbet pristalsreguleres årligt.
- Oliebranchen giver et bidrag på 10 mio. kr. inkl. moms til ikke-afsluttede sager.

Vedrørende sidstnævnte kan det oplyses, at kommunernes forventede udgift til ikke-afsluttede sager (ultimo september 2010) ud fra Oliebranchens budgettal kan beregnes til 32 mio. kr. ekskl. moms. Det skal bemærkes, at oliebranchen har erfaring for, at sagerne bliver 15-20 pct. billigere end deres budgettal. Omvendt skal det nævnes, at kommunerne anslår udgiften for visse sager til et noget større beløb end oliebranchen. I det følgende er beløbene angivet ekskl. moms, da kommunerne afløfter momsen.

Oliebranchen har ikke stillet vilkår for, hvordan de 8 mio. kr. skal fordeles, men har foreslået, at Miljøstyrelsen opstiller en model. Der var på forhandlingsmøde med oliebranchen enighed om, at modellen bør være objektiv, ubureaukratisk og gennemsigtig. Miljøstyrelsen vil foreslå, at der gives et tilskud på op til 200.000 kr. til den del af udgiften for hver enkelt sag, som overskrider 1,6 mio. kr. (2 mio. kr. inkl. moms). Bidraget gives til igangværende sager, som afsluttes efter 1. oktober 2010. Afslutningen defineres som den dato, hvor kommunen skriftligt meddeler Oliebranchens Miljøpulje, at oprensningspåbuddet anses som opfyldt. Inklusiv en mindre reserve vil bidraget på de 8 mio. kr. således, beregnet ud fra oliebranchens datamateriale, være disponeret. Reserven anvendes til nye sager, som måtte opstå i perioden fra den 1. oktober 2010 til den 1. januar 2011.

Konsekvenser

Man kan anskueliggøre den fremtidige konsekvens ved at foretage en beregning ud fra, at man historisk set havde haft et pristalsreguleret loft svarende til 4 mio. kr. inkl. moms pr. 1. januar 2011 og sammenligne med de afholdte eller budgetterede udgifter. Ud fra oliebranchens datamateriale kan det beregnes, at denne grænse er overskredet med et samlet beløb på ca. 15 mio. kr. Da ordningen har eksisteret i 10 år, vil det sige, at kommunernes samlede årlige udgift i denne periode ville beløbe sig til 1,5 mio. kr. om året.

Selv om der også fremover kan opstå enkelt-sager, som vil overskride forsikringsloftet, forventes kommunerne generelt ikke for de fremtidige sager at have udgifter i forbindelse med ordningen af følgende årsager:

- Antallet af villatanksager er kraftigt faldende og var i 2009 på halvdelen af det tidligere niveau. Denne tendens forventes at fortsætte. Faldet skyldes med stor sandsynlighed, at der i olietankbekendtgørelsen er foretaget en opstramning af reglerne for olietanke.
- I 2009 blev der udgivet en vejledning om den tekniske og administrative behandling af disse forureningssager (Vejledning fra Miljøstyrelsen, nr. 2, 2009: »Undersøgelse og oprensning af forureninger fra villaolietanke«). Denne forventes at medføre lavere udgifter til opfyldelse af oprensningspåbudene. Miljøstyrelsen vil gøre en indsats med hensyn til formidling af indholdet af denne vejledning.
- I 2009 og 2010 (indtil nu) er der, Miljøstyrelsen bekendt, ikke opstået sager, som er budgetteret til beløb, som overstiger det nye loft.

Det blev i forbindelse med forhandlingerne med oliebranchen aftalt, at parterne sammen med KL vil opretholde en dialog om, hvordan det sikres, at vejledningen får størst mulig gennemslagskraft.

Som anført i min tale ved 1. behandlingen mener jeg, at der er store fordele for villaolietankejerne og miljøet ved den nuværende automatiske forsikringsordning.

Den almindelige tankejer slipper for at skulle bekymre sig om, hvordan et evt. påbud opfyldes, og hvordan den praktiske del af oprydningen skal foregå. Han slipper for risikoen for selv at ende med hele regningen. En større, professionel organisation vil formentlig også kunne oprense både billigere og mere effektivt. Det må desuden forventes at blive dyrt for villaolietankejerne, hvis de selv skal forsikre sig. De øvrige forsikringsselskaber er ikke bekendt med sagsområdet og vil alene af den grund formentlig være forsigtige og sætte præmien højt, hvis de overhovedet vil forsikre. Der er desuden ikke, som ved den nuværende konstruktion, tilknyttet et fast operatørselskab, som er specialiserede i netop denne type sager. Herved har oprydningerne været billigere, og selskabet har varetaget selve oprydningsopgaven for den forureningsramte borger.

En fuldstændig ophævelse af loftet over forsikringsdækning vil stride mod almindelige forsikringsmæssige principper, og en sådan model kan, hvis den overhovedet er praktiserbar, forventes at medføre store forsikringsudgifter for den enkelte tankejer, da oliebranchen ikke vil opretholde den nuværende frivilligt aftalte forsikring.

Jeg er på denne baggrund tilfreds med, at der er fundet en løsning, der både giver et betydeligt større element af »forurenere betaler« samtidig med, at den fastholder en i øvrigt velfungerende ordning, som sikrer, at der rent faktisk ryddes op efter utætte olietanke. Der er tale om det bedst opnåelige, og jeg mener, at løsningen er både rimelig og god.

3. Politiske bemærkninger

Den 1. marts 2000 oprettede olieselskaberne i Danmark og Topdanmark Forsikring A/S i fællesskab en forsikringsordning til dækning af olieunders forsikringsforpligtelse i henhold til lov om forurennet jord, jf. § 48 og § 49. Denne lov medførte en tvungen pligt til at være forsikret mod forurening ved et eventuelt olieudslip fra en utæt olietank. Forsikringsordningen dækker dog kun maksimalt 2 mio. kr. inkl. moms for en enkelt sag. På det tidspunkt havde den dyrest kendte oprensning af forureningen fra en privat olietank kostet 1,5 mio. kr., så man mente, at beløbsgrænsen var højt sat. For ikke at risikere, at en villaejer selv endte med at sidde tilbage med ekstraregningen, hvis forsikringsdækningen skulle blive overskredet, blev det dog besluttet, at kommunen skulle dække en eventuel ekstraudgift.

Udviklingen i sagerne over de seneste 10 år har imidlertid overhalet både loven og den faste beløbsgrænse, som ikke er pristalsreguleret siden lovens vedtagelse. Udviklingen har således fået den konsekvens, at kommunerne pålægges store udgifter i forbindelse med oprydning efter olieforurening fra olietanke. Udgifter, som er uforudsete, og som skal dækkes ved at skære i andre områder.

Et flertal i udvalget (S, DF, SF, RV og EL) opfordrer regeringen til at sikre, at loftet for erstatning hæves fra de nuværende 2 mio. kr. (inkl. moms) til et beløb, som ministeren og kommunerne er enige om vil dække alle fremtidige tilfælde, f.eks. det dobbelte af det nuværende loft. Erstatningen bør indeksreguleres.

For så vidt angår den akkumulerede gæld fra tidligere olieforureninger, der overstiger det nuværende loft, og som kommunerne derfor risikerer at skulle betale, opfordrer flertallet ministeren til at forhandle en aftale med oliebranchen om at overtage kommunernes gæld, herunder beløb fra igangværende sager over loftet.

Såfremt det ikke er muligt at opnå en ny frivillig aftale med oliebranchen om at holde kommunerne skadesløse, opfordrer flertallet regeringen til at etablere en forsikringsordning ved lov.

P.u.v.

Ida Auken

formand

Oversigt over bilag vedrørende B 160

Bilagsnr.	Titel
1	1. udkast til beretning
2	2. udkast til beretning
3	Tilkendegivelse fra miljøministeren
4	3. udkast til beretning